

С.С.Усубалиев атындагы жалпы орто билим берүүчү мектеби

Биология 7-класс

Тема: Кайталоо сабагы

Муг. Осмоналиева Т.А.

Ак- Башат айылы

Сабактын темасы: Кайталоо сабагы

Билим берүүчүлүк максаты: Окуучулар канаттуулар жана алардын түзүлүшү, бири-бири менен болгон айырмачылыктары, кызтуу жана таң калыштуу жашоосу, азыктануусу боюнча маалыматтарга ээ болушат жаратылыштагы, адамдын жашоосундагы мааниси жөнүндө айта алышат

Өнүктүрүүчүлүк: Окуучулар канаттуулар пайдалуу жаныбарлар экендигин далилдеп айтып беришет, жекече, топторго иштеп ой жүгүртүүсүн, эске тутуусун өнүктүрүшөт,

Тарбиялык: Канаттууларды экология жана турмуш менен байланыштыра алышат жана аларды коргоого, аяр мамиле жасоого тарбияланышат.

Сабактын милдеттери:

Когнитивдик: -канаттуулардын жашоосундагы маанилүү учурлары жана мыйзам ченемдүүлүктөрүн түшүндүрө алат.

Жүрүм-турумдук: -кайталоо сабагында байланыштуу изилдөөлөрдү жүргүзүү ыкмаларын билет.

Баалымдуулук: -Канаттуулардын жаратылыштагы мааниси, аларга зыян келтирүү кандай натыйжаларга алып келерин билет жана алдын алат;

Негизги компетенттүүлүк:

- Маалыматтык;
- Социалдык-коммуникативдик;
- Өз алдынча уюштуруу жана маселелерди чечүү;

Маазмундук тилке:

- I. Организм биологиялык система катары
- II. Организмден жогору турган системалар.
- III. Органикалык дүйнөнүн көп түрдүүлүгү жана анын эволюциясы
- IV. Адам жана аны курчап турган чөйрө

Предметтик компетенттүүлүк:

Жандуу объектилерди таануу жана баяндоо:-кайталоо сабагында алган билимдерин практикада колдоно алат.Кубулуштарын илимий түшүндүрүү

Белгилүү кырдаалда сабактан алган билимдерин колдонот.Илимий далилдерди пайдалануу:-

Илимий фактыларды жана маалыматтарды түшүнүү менен бирге өз кортундуларын чыгарат

\ Күтүлүүчү натыйжа

— Сабакта алган маалыматтарын оозеки жана жазуу кебинде пайдаланышса;

— Канаттуулардын жер бетинде таралышы өнүгүшүнө,тукум куучулук жөндөмдүүлүгүнүн уланышы/,алардын тиричилигине байланышкан маселелерди аныкташса;

— Канаттуулар классына жалпы мүнөздөмө бере алышат.

Сабактын тиби: Кайталоо сабагы.

Сабактын усулу: Интерактивдүү.

Предмет аралык байланыш. Адабият,география,сүрөт,математика.

Сабактын жабдылышы: Түстүү сүрөттөр,схемалар,китеп,балдар тарткан сүрөттөр,ватман,маркер,ТСО,карточкалар.

Саламатсыздарбы балдар жана бүгүнкү сабактын катышуучулары!Булбулдун үнүн угуп,бири-бирибизге жагымдуу маанай каалап алалы.Экинчиден биз эмне жөнүндө көрүп,угуп жатабыз?

Туура балдар канаттуулар классы жөнүндө биз билебиз,өткөнбүз.Эми биз сабактын максатына токтололу.(Сабактын максаты айтылат).

Кана эмесе балдар, ленталардан тандап алгыла.(лента таратылат)Эми окшош ленталар бир топ болосуңар.Топко бөлүнүшөт 1-тайпа Ак куу 2-тайпа Бүркүт. Биз канаттуулардан мурун,сойлоп жүрүүчүлөр жөнүндө өткөнбүз.(Тест берилет.)

Өтүлгөн темаларды кайталоо(5-6мүн)

1.Бака уруктарын

- a. Суунун түбүнө чачат.
- b. Балырларда жабыштырып чачат.
- c. Суунун бетине топ-топ кылып чачат.

2.Алгачкы жерде-сууда жашоочулар.

- a. Деңизде жашаган балыктардан келип чыккан.
- b. Деңизден тузсуз сууга жашоого өткөн.
- c. Түзсуз сууда жашаган манжа канаттуулардан келип чыккан

3.Баканын жүрөгү.

- a. Сол жана оң дүлөйдөн,карынчадан турат.
- b. Сол жана оң дүлөйчөдөн,оң карынчадан турат.
- c. Сол жана оң карынчадан,дүлөйдөн турат

4.Баканын бөлүп чыгаруу органдарына:

- a. Бир жуп тасма сымал бөйрөк,сыйдик жолу кирет.
- b. Бир тасма сымал бөйрөк жана табарсык кирет.
- c. Бир жуп тасма сымал бөйрөк жана табарсык кирет.

5.Баканын башы денесине:

- a. Кыймылдуу,2омуртка аркылуу бириккен:
- b. Кыймылсыз бириккен:
- c. Кыймылдуу,1омуртка аркылуу бириккен

6.Баканын алдыңкы буттарынын скелети:

- a. Ийин,каруу манжа сөөктөрүнөн турат
- b. Ийин,балдыр,манжа сөөктөрүнөн турат.
- c. Ийин курчоосу,омуроо,бармак сөөктөрүнөн турат.

7.Баканын арткы буттуранын скелети.

- a. Сан,каруу,манжа сөөктөрүнөн турат.
- b. Сан,балдыр,таман,манжа сөөктөрүнөн турат.
- c. Сан,жамбаш,балдыр,манжа сөөктөрүнөн турат.

8.Каракуш мээнин чоңурак болушу Сойлоп жүрүүчүлөрдүн эмнесине байланыштуу

- a. Алардын кыймылына байланыштуу
- b. Нерв системасы жакшы өнүккөндүктөн
- c. Сезүү органдары күчтүү өрчүгөндүктөн

9.Сойлоп жүрүүчүлөрдүн тирүү туучуларына кайсылар кирет?

- a. Чөл жыландары
- b. Сары жыландар
- c. Деңиз жыландары

10. Сууда-жерде жашоочу жандыктарга балыктар да кирет? Мисалы

- a. Ылай секиргич сойлок баатыр
- b. Горбуша, минтай
- c. Скот, осетр

Канаттуулар жөнүндө өтүлгөн теманы эске салып алалы (канаттуулар) видео

1. Канаттуулар түркүмү канчага бөлүнөт, жалпак, кыр төштүүлөргө кайсы канаттуулар кирет? Топко (гүл түрүндө схема берилет)
2. Канаттуулардын сырткы түзүлүшү, куштардын денеси эмне менен каталган, алардын кандай мааниси бар? (2-3 схема боюнча айтат)
3. Канаттуулардын жумурткасынын түзүлүшү, көбөйүшү.
4. Жыл мезгилине карата канаттуулардын өзгөрүүлөрү
5. Канаттуулар байырлаган жерин алмашуусуна жараша канча топко бөлүнөт?
6. Канаттуулардын жаратылыштагы мааниси кандай?
7. Ал эми канаттуулардын адам үчүн мааниси кандай?
8. Сейрек учуроочу жана жоголуп бара жаткан кандай канаттууларды билесиңер?
9. Эмне үчүн кызыл китепке киргизилет?
10. Бакма канаттууларды эмне үчүн багабыз?
11. Кайсы канаттууну жакшы көрөсүң?

Кана балдар канаттуулар жөнүндө ыр айтып берет? (окуучулар ыр айтышат)

Канаттуулар биздин досубуз

Айжан Кара чыйрычык көрсөңөр
 Урбагыла таш менен
 Жыгачтан уя салгыла
 Ала шалбырт марьт менен

Медина Адамдын досу чыйрычык
 Суроо сурайт чыка-чык
 Айланайын шамал жан
 Айтчы элден кабардан
 Жатышабы аман соо
 Жокпу чыккан каршы жоо

Адина

Чыйрычык биздин анык дос
Жакшылап аны дайым тос
Жыгачтан уя салгыла
Урматтап күтүп алгыла

Фатима

Кайкып учуп асмандан
Чабалекей жан досум
Бир мен эмес бардыгы
Келсе экен деп күмүшкөн

Айтолкун

Кайкып учуп 2-3күн
Үй курууга камынган
Чебердигин көрүп ал
Саймалуу өй салынган

Нурпери

Алыстан келген боз торгой сайраса үнү ошондой
Безеленип көкөлөп
Жарга кемеп көп конбой
Жаз мезгилди так билип
Алыстан келет жай болмой

Таттыбу

Куш келипсиң сулуу жаз
Үрөн септик жерге биз
көктөм каптап алга бас
гүлгө оронсун жерибиз

Азаматсыңар.

Викториналык суроолор.(видео)

1-суроо:2 атасы жана 2 баласы 3 жумуртка жешти.Алар канчадан жумуртка жана кантип бөлүштүрүшөт?

Жооп:1ден жумуртка жеген.ал жерде чоң атасы,атасы жана болгон болгон.

2-суроо: огородто сайраңдап,
оттоп жүрдү бир топ чымчык
байкатпай ала мышык,
бирөөнү кармап алды катуу мыкчып,
Бол ылдам! санай кытчу
огороддо калып калган канча чымчык?

Жооп: огородто бир чымчык калбайт.

3-суроо: 5 жумуртка 5 мүнөттө бышса, 10 жумуртка канча мүнөттө бышат?

Жооп: 5 мүнөттө

4-суроо: Тоок таразага 2 буту менен турса салмагы 4 кг болот. Эгерде тоок тараза бир буту менен турса, салмагы канча кг болот?

Жооп: 4 кг

2 тайпа жазгыла (беттешүү)

Эң сейрек кездешүүчү канаттуулар.

Видео (2 мүнөт)

- 1) Мандаринка,
- 2) Роза түстүү фломинга,
- 3) Фрегат,
- 4) Зимородок,
- 5) Ара попугайы,
- 6) Упуп (удод)
- 7) Күн желелүү лорикед.
- 8) Узун кулактуу үкү
- 9) Андский скальный петушок.
- 10) Райская танагра

Бышыктоо (тест.) Канаттуулар видео. 4 мүнөт

1. Канаттуулардын түйүлдүгү азык затты кайдан алып өрчүйт?

- a. Жумурканын белогунан
- b. Жумуртканын аба камерасынан
- c. Жумуртканын сарысынан
- d. Сырттан
- e. Энесинен

2. Аталган канаттуулардын кайсынысы эң байыркы канаттуу болуп эсептеле

- a. Тотукуш
- b. Бүркүт
- c. Төө куш
- d. Колибри

е. Археотерикс

3. Канаттуулардын төш сөөгүнүн кыры кандай мааниге ээ?

- а. Тең салмактуулукту сактоочу орган
- б. Көкүрөк булчундары бекилүүчү жер
- с. Кабыргалар бекилүүчү жер
- д. Коргоочу
- е. Көкүрөк клеткасын кеңейтет

4. Жер бетинде сойлоп жүрүүчүлөр кайсы эрада дүркүрөп өскөн?

- а. Кайнозой
- б. Палезой
- с. Архей
- д. Мезозой
- е. Протерозой

5. Сойлоп жүрүүчүлөрдүн денеси эмне менен капталган?

- а. Хитин
- б. Кабырчык
- с. Раковина
- д. Мантия
- е. Жылаңач дене каптоочу.

Үй тапшырма берүү. Кайталоо. Канаттууларга уя жасоо.

Окуучулардын билимин балоо.

Таратылган тарточкалар боюнча бааланат. Окуучулар баалашат

В.В.З. 2022-м
Пешкерешчи
